

Elinizdeki kitap "Ben buradayım sevgili okuyucum, sen neredesin acaba?" sorusuyla bitmektedir.

"Buradayım!" yanıtını verenlerin çoğalmasa dileğiyle...

OĞUZ DEMİRALP Ocak 1987

Beyaz mantolu adam

KALABALIK bir topluluk içindeydi. Başarısızdı. Parası yoktu. Dileniyordu. Caminin önündeydi. Büyük bir camiydi bu. Minareleri, kubbeleri, kemerleri ve parmaklıklı pencereleri filan hepsi tamamı. Özellikle avlusu: dilenenler için en önemli yer. Bir kenarda duruyordu. Hiçbir hüner göstermediği için ya da acındırıcı bir garipliği olmadığı için ya da kendisini çevreden ayırıp başarısızlığına üzülecek kadar düşünmediği için dilenirken de başarısızdı. Küçük kaplar içinde mısır satmadığı için, çocuklarla ve kuşlarla birlikte, başkaları adına sevap işleyemezdi; ayrıca, ne kırmızı cüppeli bir müneccime benzeyen ihtiyar gibi tekerlekli ve meşin duvarlı ve öğle tatilinde ön duvarı bir kepenk olup sahibini kapatıveren kulübede yaşıyordu, ne de şişman kötürüm gibi nazar boncuklarını ve tespihlerini ve çakmaktaşlarını artık satamadığı anda gaz pedalına basıp motosikletli tezgâhıyla oradan hemen uzaklaşabilirdi. Sermayesi ve görünür bir sakatlığı yoktu. Belki, yoldan geçen birini durdurup, hastaneden yeni çıktığını ve hemşerisi inşaat çavuşuna gidecek parası olmadığını söyleyerek köylü taklidi yapabilirdi; fakat

konuşmadığı için, bu bakımdan da başarı kazanması oldukça güçlü. Caminin duvarına yaslanmaktan başka ilgi çekici bir eylemde bulunmuyordu. Hatta henüz avcunu açma teşebbüsüne bile geçmemişti. Bununla birlikte, güvercinlerin ve mısır kaplarının ve caminin eğimli bir duvar çıkıntısına dizilen cinsel ve dinsel kitapların ve halkı bazı toplumsal kötülöklere karşı uyarıcı ve ağaç gövdelerine sarılan gazetelerin ve makbuz mukabili iyilik işleriyle uğraşanların yoğunlaştığı sırada, onu sakat sanan başörtülü ve çarşafly kuru bir kadın, bu gönülsüz dilencinin avcunu çevirerek içine biraz para koydu. Belki de o sırada oldukça yüksekte duran güneş yüzünden gözlerini kırptırdığı için paraya bakmadı; belki de gözü, caminin iç avlusunda oynayan çocuklara takıldığı için avcunu kapamayı unuttu. Bütün bunlar, günün ilk hayırseveri biraz uzaklaştıktan sonra olmuştu. Kadın onun yüzüne bakarken, bilerek ya da bilmeyerek hiç oynatmamıştı gözbebeklerini. Bu yüzden ilk müşterisi onu kör sanmıştı. Avcuna düşen başka bir paranın sesiyle kendine gelir gibi oldu: Kendisi gibi elbisesi yırtık, sakalı uzamış bir adam gördü başını kaldırıncaya. Sonra, eski bir halıdan yapılmış torbasını sinirli hareketlerle karıştırarak bozuk para çantasını arayan genç kız çıktı karşısına; büyük bir para elini ağırlaştırdı, öteki bütün paraları kapadı.

Kucağındaki kundak çocuğuyla karanlık bir kadın çömeldi yanına. Bir süre, iki leke gibi, duvara dayalı durdular. Sonra, açık leke avlunun ortasına doğru yürüdü. Kırmızı cüppeli ihtiyarın kulübesinden bir baston uzandı bacaklarına; neredeyse düşecekti. "Beni gölgeye götür delikanlı," diye söylendi ihtiyar, aksi bir sesteyle. Kulübesi, tekerleklerin doğrultusunda itilince, "Oraya değil," diye tepindi kırmızılı müneccim ve dışarı çıktı; istediği yöneye çevirdiler tekerlekleri.

İhtiyar, kulübesinin açık yanını hırsıyla örttü; başka bir duvarından küçük bir pencere açtı. Oradan öfkeyle baktı avluya.

Gölgede bıraktı ihtiyarı; gitti duvara yaslandı ve paralarını seyretti.

"Sağlam adamsın; utanmıyor musun dilenmeye?" Şişman bir adam duruyordu yanıbaşında: "Bir iş verilse çalışmazsın." Şişmanın yerde duran bavuluna baktı, iki eliyle tutup kaldırmaya çalıştı yükü; başaramadı. Sonra bir hamal gördü uzakta, becerikli. Onun gibi yaptı: Çömelerek sırtını bavula dayadı, sapı kavradı; olmadı. Şişman adamın da yardımıyla yüklendi sonunda.

Yolda, "İki buçuk liradan fazla vermem," dedi ince sesiyle şişman. Yan yana yürüdüler. Rıhtıma yaklaşınca sırtındaki yükle birlikte yere çöktü. Bavul sahibi durdu ve bir süre kararsız kaldı; sonra uzattı parayı. Galiba ona biraz acınmıştı. Vapura da girebilirdi ayrı bir ücretle; fakat, hamallar örgütünün duvarım yaramadı. Sonra, vapur iskelesinin duvarında dilendi biraz. Yeniden yük taşıma ihtimali belirince caddeye doğru itildi. Biraz hırpalanmıştı, hafifçe sallanıyordu olduğu yerde. Onu, günün bu saatinde sarhoş olmakla suçlayanlar çıktı; gene de oldukça iyi iş yaptı. Sonra gene bavul, sandık filan (rıhtıma kadar). Onu sağlam sayanlarla sakat sananlar arasında gitti geldi. Belki daha çalışacaktı. Fakat, iyi giyimli bir bay, ona para vermek için tam elini cebine soktuğu sırada, yanlarından geçen bir kadının kucağındaki çocuk bu kılıksız adama bakarak ağlamaya başlayınca parayı beklemeden yürüdü; hemen karşı kaldırırma geçti.

Cami avlusuna gelince bir kemerin altına girdi, loş ve serin duvarın dibinde parasını saydı; sonra karşı duvardaki simitçiye bütünletti, biraz da bozuk para kaldı. Yürüdü, kalabalık bir sokağa çıktı; insanların arasına karıştı yeniden. Yorgun ve terli iki hamalın ortasında duran oymalı, yaldızlı büyük bir boy

aynasında kendini seyretti: Ceketini yoktu, gömleği parça parçaydı. İstemeyerek iki serserinin kavgasına karıştığı, onlara aracılık ettiği bir sırada yırtılmış olan gömleğinin parçalarını üst üste getirdi aynaya bakarak; pantolonunu tutan ipi çözdü, daha sıkı bir düğüm attı. Sonra aynayı götürdüler; yırtık pantolonunu ve çorapsız ayaklarına geçirmiş olduğu lastikleri seyredemedi. Yavaş yavaş yürüdü; dar ve kalabalık sokaklardan, dar ve kalabalık sokaklara geçti. Yürüyen insanların gürültüsüne sokak satıcılarının sesleri katıldı. Sonra satıcılar, belirli ve sabit yerler almaya başladılar kaldırımlarda: Önce kısa ayaklı tezgâhlar görüldü; tezgâhlar yükseldi, sırtıklar ve tentelerle donandı. Güneş ve binaların üst katları kayboldu; sıcak azaldı ve sokakların üzerinde yürüyecek yer kalmadı. Nereye asıldıkları belli olmayan elbiselerin ve kumaşların arasına sıkıştı; durmak zorunda kaldı. Rüzgârın ya da gelip geçenlerin salladığı beyaz bir manto süründü yüzüne. Uzun ve aydınlık bir manto. Kloş etekli, kocaman düğmeli bir hayalet; geniş yakalı, serin.

Hafif bir rüzgâr çıktı; iriyarı, esmer ve görünüşü taşralı satıcının elbiselerini belli belirsiz dalgalandırdı. Yalnız beyaz manto kıvıldamadı; ağır bir kumaştan yapılmış olmalıydı. Bir süre durdular mantoyla karşılıklı. Onu seyreden satıcı, sessizliği bozdu sonunda: "Ne o? Satın mı alacaksın?" Karşılık vermedi. Gülümseyerek yere tükürdü satıcı; yüzünde yarı kurnaz, yarı ilgisiz bir ifade vardı. Önce satıcıya, sonra tekrar mantoya baktı; elini cebine soktu. "Dur bakalım, bir giydirelim hele." evresine bakındı satıcı, oyuna katılacak birilerini aradı. Karşı kaldırımdaki küçük meyhaneden bir adam izliyordu onları; dirsekleri tezgâha dayalı, elinde birası, gülmeye hazır bekliyordu. Başka ilgilenen yoktu.

Manto vücuduna yapıştı. Satıcı hızla çevirdi onu; etekler dönerek açıldı. Meyhanedeki adam bu kadarını beklemiyordu; birden gülmek zorunda kaldığı için ağzındaki bütün birayı ileri

püskürttü. Satıcı kendine geldi: "Kadın mantosu bu, hemşerim; sana olmaz." Mantoyu aceleyle çıkarmak istedi müşterinin üstünden. Satıcının elini itti yavaşça; mantonun içinde, telaşla pantolonunun cebini aradı.

"Çok pahalı, sen alamazsın," dedi satıcı son bir çabayla. "Yüz elli lira. Kadın mantosu. Deli misin sen?" Satıcıyı dinlemiyordu. Bütün parasını uzattı bir top halinde. Satıcı yığını açtı istemeden; önce içindeki bozuk paraları ayırdı, sonra kâğıt paraları saydı.

"Kırk beş lira," dedi sevinçle. "Dünyada olmaz. Çıkar mantoyu." Çıkarmadı.

"Yüz yirmi beş lira maliyeti var," diye tepindi satıcı. ilgilenmiyordu satıcıyla. Eteklerinin nereye kadar indiğine bakıyordu: Ayak bileklerine geliyordu neredeyse.

"Gülünç olursun," diye diretti satıcı. "Yüz liraya verdik diyelim. Nerede para?" Meyhanedeki adam kendine gelmişti. Göğsündeki sancı geçmişti. Fakat gülmek de gittikçe zorlaşıyordu. Bununla birlikte, satıcıyı tuttuğunu belirten gözlerle izliyordu olayı. Satıcının neşesi kaçmıştı; sadece, durdurulması güç inadı kalmıştı ortada. "Otuz lira daha ver öyleyse," dedi. "Başına geleceklere de karışmam."

Beyaz mantosuyla topuklarının çevresinde döndü; ilk defa gülümsedi çevresine bakarak. Sonra, sanki bir daha hiç gülümsemeyecekmiş gibi mahzunlaştı birden.

Meyhanedeki müşteri, olaya sırtını çevirdi. Satıcı yalnız kalmıştı. "Allah belanı versin," dedi. "Al şu pis bozukluklarım da." Mantonun cebindeki eli çıkardı dışarı ve madeni paraları bir bir içine koydu. "Şimdi artık inanmazsın ama, bu sabah ihtiyar bir kadın getirmişti; vallahi tam otuz beş lira verdim bu mantoya. Kadın eşyası bu, kolay satılmaz ki." Sesi öfkeliydi. Beyaz mantosuyla kalabalığa karıştı. Tentelerin bittiği yerde gökyüzüne baktı. Yerdeki bir su birikintisinden güneşle birlikte yansıdı. Sonra su birikintisi kalabalıklaştı; lekesiz görüntüsünü,

irili ufaklı gölgeler çevirdi. Mantosunu seyretmek için eğilince, henüz şaşkınlığı geçmemiş ve onu nasıl karşılamak gerektiğini bilemeyen topluluğu gördü suyun içinde. Mantosunun eteklerini kirletmemek için su birikintisinin çevresinden dolaştı. Onu doğrudan doğruya izlemek isteyenler suyu geçmeye çalışırken ıslanarak yarı yolda kaldılar.

Arkasına bakmıyordu. Adımlarını sıklaştırdı.

Konuşulmuyordu; fakat ne de olsa topluluğa katılanlar gittikçe arttığı için hafif bir uğultu geliyordu peşinden. Yüksek duvarlarla çevrili küçük bir cami avlusunu geçtiler.

Meydandaki kahvenin gölgesinde serinlemek için kalanlar olduysa da, çaylarını çoktan bitirerek ne yapacağını

bilemeyenler onların yerini aldı. Çok kalabalık sayılmazlardı; gene de, avlunun kemerli kapısını geçerken hafif bir itişme

oldu. Sonra, karşılarına çıkan beklenmedik birkaç basamaktan inilirken yaşlıca bir adam, iki çocuğun üstüne düştü. Küçük bir

karışıklık çıktı. Bazıları da duvarlardaki, işçi arayan yüzlerce

ilana kapıldı bir süre. Kısa bir duraklama dönemi geçirildi. İki duvar arasına sıkışmış basamaklardan kurtularak genişledikleri

zaman biraz ferahladılar doğrusu; fakat, mantolu adamı

bulamadılar. Gitmişti. Bazı küçük tartışmalar çıktı; iş

arayanlara ve henüz, düştüğü basamaktan kalkma fırsatını

bulamayan ihtiyara çatıldı. Bir sonuç alınmadığı için kalabalık

dağıldı.

Yakıcı bir güneş vardı. Adımlarını yavaşlattığı halde, alnından

kayan ter damlaları sakalını ıslatıyordu. Büyük bir köprünün

üstünde parmaklıklara yaslanarak bir tarak satıcısının

gölgesine sığındı. Mantosuyla, sakalıyla ve gelip geçenlerin

üzerinden aşan bakışlarıyla satıcıya yaran dokundu; işsiz

güçsüz takımından, onu seyretmek için duranlar oldu; ağır yük

taşıyanlar, tam orada dinlenmeyi uygun buldular. Birkaç tarak

satıldı bu arada. Hareketsiz, ifadesiz, öylece durduğu için önce

bildikleri birkaç kelimeyi onun üstünde deneyenler çıktı. "Bu adam turist değil," dedi birisi. "Kendini yutturmaya çalışıyor." Bir başkası da yabancı dilden bir küfürle yokladı onu. Karşılık alınmadı. Cebinden Amerikan sigaraları görünen bir tombalacı, "Yok yahu, bu herif ingiliz," dedi. O dilden de küfür edildi. Sonra ona dokundular, mantosunun eteklerini çekiştirdiler; canlı olduğu anlaşıldı. Yürüdü, oradan uzaklaştı. Köprü uzundu; başka satıcıların yanında da dikildi bir süre. Hatta bir tanesi, filtreli sigaralar satan kasketli bir genç, kendi yerine bıraktı onu, çişe giderken. O kısa süre içinde beş paket sigara, üç kibrit satıldı. Satıcı dönünce de birer filtreli sigara yaktılar kendi tezgâhlarından; parmaklıklara dayanıp, balık tutanları seyrettiler konuşmadan. Mantosunun üst iki düğmesini çözdü, gene de serinleyemedi. Alnına biriken terleri mantosunun geniş yakasıyla sildi. Köprünün ucuna çevirdi gözlerini; karanlık sokaklar vardı orada. Mantosunu ilikledi, eliyle belirsiz bir hareket yaptı satıcıya ve ayrıldı oradan. Yüksek binaların, koruduğu dar bir sokakta bir vitrinin önünde durdu. Kendini seyretti. Kumaşların, elbiselerin ve satıcıların dükkânlardan taşıdığı bir sokaktaydı. Müşterilerin yolu kesiliyordu. Bir süre sonra, vitrinin gerisinden gözetlendiğini sezdi. Şişman dükkân sahibi, düşünceli küçük gözleriyle onu süzüyordu. Sonra, geniş bir gülümseme kapladı yuvarlak yüzü; gözler kısıldı, kayboldu. "Baksana sen buraya," diye seslendi, şişman gövdesiyle kapıyı tutarak. "Nereden buldun o mantoyu?" Baktı; karşılık vermedi. Başka birisi yaklaştı o sırada yanına, kolundan tuttu. "Hey mister!" dedi. Anlamadığı dilden bir şeyler anlattı. Olmadı. Sözlerini elleriyle destekledi; ayrıca, kollarıyla da açıklamaya çalıştı ne istediğini. Olmadı. Yerde duran bavulunu açtı, saydam kâğıtlara sanlı gömlekler çıkardı içinden ve mantolu adamın eline tutuşturdu. Parmağını mantonun büyük düğmelerinden birine dayadı, "Sen turist," dedi. "Sen getirmek gömlek Fransa, Almanya. Yok para.

Satmak." Gene de anlaşıldığından kuşkuluydu. Onu vitrinin önünde öylece bıraktı, sokağın köşesine gitti. Şişman adam, dükkânının kapısında sonucu bekliyordu. Biraz sonra kırmızı pantolonlu, göğsünün kıllan gömleğinin çiçekleri arasından kara bir çalı gibi fıskıran bir genç durdu önünde; gömleklere baktı: "How much?" dedi. Genç adamın yüzüne bakıldı sadece. Sokağın köşesindeki asıl satıcı hırsla ayağını yere vurdu. "Herif esrarkeş," diye homurdandı. Kıllı genç müşteriyi kaçırmamak için yanma yaklaşarak, "Sağırdır," dedi telaşla. "Yüz liraya veriyor." "Pahalı," dedi kırmızı pantolonlu genç. Asıl satıcı, mantolu adamın yüzüne öfkeyle baktı; kararsız durdu bir süre, sonra kulağı onun ağzına dayadı. "Seksen liraya indi," dedi aceleyle. "Ben dilinden anlarım." Mantolu adam, satıcının aracılığıyla sessiz bir pazarlık yaptı. Altmış liraya satmış oldu gömleği sonunda. Bir saatten az bir süre içinde bitti gömlekler. Mantonun cebine on lira konuldu ve "Goodbye," denildi, uzatmadığı eli sıkılarak. "Çok şahane!" diye bağırdı şişman dükkâncı. "İçeri gelsene biraz." Durdu, düşündü: "Öyle ya, anlamaz." Bavullu Satıcının yolunu denedi: "Sen gelmek dükkân burda," dedi ve daha fazla beklemeden onu kolundan tutup içeri çekti. Tezgâhtarla birlikte bir süre çevresinde dolaşarak ondan ne yapabileceklerini düşündüler. "Herif de manken gibi duruyor ortada. Eline kumaş topunu verip sattıramam ya!" Bir süre daha çevresinde dönüldü. "Manken," dedi şişman dükkâncı gene, başka söz bulamadığı için. Bir süre de tezgâhtarla birlikte söylendiler "Manken, manken," diye ve çok sonra akıl ettiler onu manken olarak kullanmayı. Bir süre de "Canlı manken!" diye bağırdılar sevinçle. Sonra onu vitrine doğru ittiler, orada durması için (ona başka türlü söz dinletilemiyordu ki). Tam vitrinin çıkıntısına doğru adımını attıracaktan sırada, "Ayakları çok kirli, pantolonu da öyle," diyerek patronunu uyardı tezgâhtar. Onu durdurdular. Ayakkabılarının üstüne ve pantolonunun alt tarafına biraz

beyaz bez sarıldı. Mantonun örtemediği kısımlarıyla müzedeki bir mummyya benzer gibi oldu. Kollarından tutup vitrine çıkardılar. "Böyle put gibi durmasın," dedi tezgâhtar. "Güzel bir poz verelim ona." Gene düşündüler. "Kollarını açalım," dedi patron. "Vitrini doldursun." "Yorulur, kollarını oynatıp durur." Naylon iplerle tavana asmaya karar verdiler sonunda kolları. Bir kolu ileri uzattılar, bağladılar ve ipi vitrinin üstündeki bir çiviye tutturdular. Öteki kolu da, duvarda boşalttıkları bir rafa yerleştirdiler. Onların çalışmasını seyretmeye başladı birkaç kişi. Sonra, vitrinin önünde birikenlerin sayısı çoğaldı. "Cansız bu, kukla," diyenler çıktı. Tezgâhtar, kapının önünde bağıyordu: "Canlı manken mağazasına buyurun! Serinletici kumaş çeşitlerimizi görün, işte, büyük fedakârlıklarla Kuzey Kutbu'ndan getirtmiş bulunduğumuz Canlı isveç Mankeni, bu sığağa ancak hafif kumaşlarımızı giyerek katlanmaktadır. işte, koca manto, onu terletmemektedir. Kumaşlarımızla bir kuş gibi havalarda uçarak sizlere en canlı ve en gerçek reklamı yapmaktadır. 'Saran Kumaşları' yalnız mağazamızda. Mallarımızın ve mankenlerimizin taklitlerinden sakınınız. Israrla arayınız!" Önce, onu yakından görmek isteyenler içeri girdi. Bir kadın, ağlayan çocuğunu omzuna çıkararak kalabalığı yarmaya çalışıyordu. Sonra kumaşlara da baktılar. Genç kadınlar onun mantosunu da tuttular, aynı kumaştan olup olmadığını anlamak için. Mantonun etekleri açıldı, pantolonun yırtık dizleri görüldü. Tezgâhtar, müşterinin az olduğu bir sırada onun iki bacağına bir kumaş daha sardı. Patron da kloş etekleri açarak ona yardım etti. Eteklerin bu durumu ikisinin de hoşuna gitti ve yelpaze gibi açılmış uçları iğneyle oraya buraya tutturdular. Mantolu adam bütün vitrini kaplamıştı. Ondan başka hiçbir şey görünmüyordu. Bunun üzerine, omzundan, kollarından biraz kumaş sarkıttılar.

O gün öğle tatiline kadar iyi iş yapıldı. Tezgâhta yemek için oturup sefertaslarını açtıkları zaman, "Ona da bir şeyler vermeli," dedi patron. "Yıgılır kalır sonra." Vitrine gitti, onu çözdü, serbest bıraktı. Altına bir tabure çektiler tezgâhın önünde. Sefertasının kapağına kuru fasulyeden ve makarnadan biraz koydular; iki küçük parça ekmeği çatal gibi kullanarak yemeğini yedi. Dükkânın arkasındaki lavabodan, musluğa elini uzatarak biraz su içti. Yere oturdu^sırtını tezgâha dayadı; ona bir sigara verdiler. Biraz saygı uyandırmış olmalı ki, patron yaktı sigarasını. Sonra omzuna vurdu ve tezgâhtara döndü, "İşimize yaradı, değil mi?" diyerek güldü. "Yoruldu mu?" dedi tezgâhtar, patrona bakarak. Karşılık vermediği için onunla konuşmak zor oluyordu. Sigarasını bitirdi, bir süre daha oturdu. Sonra yavaşça doğrularak kalktı, kapıya yöneldi. "Nereye gidiyorsun?" diye bağırdı patron. "Fena mı, para kazanıyorsun işte." Durmadı. Arkasından koştu, cebine biraz para sıkıştırdılar. Patronun, mantonun üstünde unuttuğu iğnelerle ve kollarından sarkan iplerle, beyaz bezler sanlı ayakkabılarını sürükleyerek yürüdü gitti. Omzunda kalan küçük bir kumaş parçası da sokağın köşesini dönerken yere düştü. Dik bir yokuşun başına gelince durdu. Kaldırımın kenarına oturdu. Elinin tersiyle alnına biriken terleri sildi. Çevresine baktı: İleride, bir elektrik direğine tutturulmuş otobüs durağı levhasına takıldı gözleri. Ayağa kalktı, bir iki adım attı, gene durdu. Tezgâhtarın ayağına sardığı bezler çözülmeye başlamıştı. Belindeki ipi çıkardı, yere koydu. Kaldırımın kenarında duran bir taşla ipi ortasından ezerek ikiye ayırdı, sargıların üstüne bağladı. Durağa doğru yürürken, mantosunun üstünden pantolonunu çekti durdu. Bir yoğurtçu geçti yanından; durağın arkasındaki eski bir evin kapısından girerken ona çarptı. Mantolu adam sendeledi, kapıya baktı; karanlık bir avluda kayboldu yoğurtçu. Sonra esmer, kara gözlüklü, dökülmüş siyah saçları yağdan birbirine yapışmış bir baş

çıkmaaya başladı kaldırımın içinden. Mantolu adam baktı: Birkaç basamakla inilen bir boşluk gördü yerin altında. Gözlüklü kafa büyüdü, yükseldi; bir adam oldu. Kolunda bir sürü kemer taşıyan eskimiş bir adam. Koyu renkli bir kemere uzattı elini mantolu dilenci. Mantosunun dgmelerini zd; fakat, kemeri geçirecek bir yer bulamadı pantolonunun belinde. Biraz yukarı çekiştirmek istedi pantolonunu; alt taraftaki sargılar, ipler izin vermedi. mitsizlikle kemerciye baktı; sonra da kemere baktılar birlikte. Kemerci, çıktığı deliğe yöneldi, bir süre kayboldu. Kocaman engelli iğnelerden yapılmış bir zinciri tutarak çıktı ortaya. Pantolonunun beli mantonun iç kısmına bu iğnelerle tutturuldu. "stne takarsın kemeri artık," dedi gülerek. "Daha fıyakalı olur." yle yaptılar. Mantosunun cebinden çıkardığı kâğıt paralardan birini uzattı. Kemerci paraya baktı, sonra aldı ve yandaki bakkala girdi. Paranın st, bir şişe ucuz şarap ve küçük bir kutu domates salçasıyla çıktı dışarı. Paranın üstünü verdi, şarabıyla salçasını deliğinin yanına koydu; birkaç yudum içtikten sonra mantolu adama uzattı şişeyi. Onun almadığını görünce, tekrar yerin altında kayboldu. İerken insanı ağzını kesmesin diye kenarları düzelti miş boş bir konserve kutusuyla döndü. Teneke, şarapla dolduruldu mantolu adam için. Deliğe inen merdivenin duvarına oturdular, ayaklarını aşağı sarkıttılar, birlikte içtiler. Bu arada bir otobüs kaçırıldı; ikinci otobüs gelmeden de şarap bitti. Otobüse birlikte bindiler. Paraları kemerci verdi ve yokuşun st başında, mantolu adamdan iki durak önce indi. Arka sahanlıkta yalnız kalınca ileri yürüdü. şoförün yanına varmak üzereyken bir fren sırasında n koltuklardan birine oturdu istemeden. Karşı sırada oturan bir adam gülümsüyordu. nce aldırmadı glmseyan adama. Fakat gülümseme bitmedi. Telaşlandı, kemerini düzeltti. Gülümseme bir türlü durmuyordu. Yakasına, eteklerine, sargıların üzerindeki iplere baktı: Hayır, zlmemişti. Uygunsuz bir durumu yoktu

kılığının, biraz ferahladı. Gülümseyen adama tatlı gözlerle baktı. Kendisine bakılmadan gülümsendiğini anladı sonunda. Cebindeki küçük bir radyonun ince bir telle sol kulağına taşıdığı ve otobüste kendisinden başka kimsenin bilmediği bir müziğe gülümsüyordu adam.

Geniş bir meydana otobüsten indi. Küçük bir boyacı, sandığını koydu yanına. "Tozunu alalım mı abi?" dedi. Ayağını özenle koydu sandığın üstüne; sargıların arasındaki kirler, beyaz bir fırçayla özenilerek temizlendi. Sonra, güvercinler için mısır aldı; kollarını iki yana açarak serpti kuşlara. Parkın girişindeki duvarın üstünde oturan kasketli bir genç, yanındakine, "Put gibi olmuş, şuna bak," dedi. "Çarmıh," diye düzeltti öteki. Güldüler.

Parkın kapısında 'Otuz iki dişe keman çaldıran' bir şişe gazoz içti. Gölgedeki banklardan birine oturdu. Bir ihtiyarın, dişleri olmadığı için, pek anlaşılmayan dertlerini dinledi. Derli toplu insanlar, dinlenmek için başka yerlere gittiklerinden kimseye garip görünmedi kılığı, kimsenin gözüne çarpmadı. Sonunda, ihtiyarın isteği üzerine, onu durağa götürdü koluna girerek. Parktan çıkarken gene peşine takıldılar. Önce çocuklar. Durağa oldukça kalabalık geldiler. "Allah belasını versin bu pis yabancıların," dedi birisi; gömleğini pantolonunun üstüne çıkarmış, bütün yüzü bıyık içinde kara bir adam. "Bedava yaşıyorlar bu ülkede." Arabasının kapısına dayanmış, müşteri beklerken, yağlı, kıymalı bir şeyler yiyen şoför de bu düşünceye hak verdi: "Paramızın değeri de bu yüzden düşüyor abi." İhtiyar, mantolu adamın kolunu çekti, "Beni karşıya geçirin," dedi. Bir taksi geçerken onlara hafifçe dokundu, durdukları halde. Dönüp baktılar. "Ne bakıyorsun?" dedi, pencereden uzanan kafa. Geri çekildiler, onları izleyen kalabalığa çarptılar, ihtiyar, mantoyu çekiştirip duruyordu. Hızla geçen arabalar yüzünden bir türlü ulaşamadılar karşıya. Bir iki atılıştan sonra kaldırımın kenarına sığındılar. "Hepsi de

esrarkeş bunların. Ezersin başına bela." Şoförle bıyıklı birer sigara yaktılar. "Adama bak," dedi bir kadın kocasına. Baktılar. "Çocuklar kâğıttan kuyruk takmışlar arkasına." Güldüler. Çocuklarla arabaların arasına sıkışıp kalmıştı; ihtiyar adamı bulamadı. Kalabalık arttı. "Ayaklan sargı içinde." "Cüzzamlı olmasın." İtişerek çekildiler. Hiçbir şeyden korkmayan çocuklar, yani çocukların hepsi, eteklerini tutarak çevirdiler onu. "Karnına çengelli iğneler takmış." "Kollarına ipler bağlı." "Sakin tımarhaneden kaçmış olmasın." "Deli bu, mantonun üstüne taktığı kemere bakın." "Manto mu?" "Kadın mı?" "Ne kadını? Kafadan manyak." "Polis çağırın." Gözlerden kurtulmak için başını kaldırdı: İleride, köprüünün üstünde bir adam onun filmini çekiyordu. "Abi, bunlar film çeviriyorlar." Bütün gözler köprüye çevrildi. Bu kısa süreden yararlandı, sırtını köprüye döndü, adımlarını hızlandırdı. Sonra koşmaya başladı.

Uzaktan hızla geçen bir trene doğru koştu; bir duvardan atlarken düştü, bir tel örgü elini kanattı. Demiryoluna ulaştı sonunda. Hat boyunca ilerledi, istasyona vardığı zaman soluk soluğa ve ter içinde yığıldı yere. Kalkarken etekleri dolaştı ayağına, düştü. Sonra, geri geri giderek uzaklaştı istasyondan. Kadınlar helasının duvarına dayandı. Bir iki tren geçti, istasyon tenhalaştı. O zaman gişeye yürüdü. Gişedeki memur onun suratına baktı ve bu konuşmayan adama ikinci mevki bir bilet verdi. Trende, san tahtaların üstünde, kendisi gibi kirli, kendisi gibi yorgun, kendisi gibi çevreye ilgisiz insanlarla birlikte yolculuk etti. Yasak levhasına rağmen onlarla birlikte, onların ikram ettiği sigarayı içti. Pencereden denizin görüldüğü bir istasyonda da trenden indi.

Üzerinde 'Halk Plajı' yazılı bir kapıdan girdi. Kumların üstünde bir süre dolaştıktan sonra, yün ören ihtiyar bir kadının boş bıraktığı sandalyeye oturdu. Önce, kumda top oynayan gençlerin ilgisini çekti. Birbirlerini iterek onu işaret ettiler.

Kafasına bir iki top attılar. Bir toptan kaçmak isterken sandalyesiyle birlikte yere yıkıldı. Çevresine toplandılar. Çıplak bacakların duvarından ürktü, gözlerini kapadı. "Sarası var," dedi öndeki gençlerden biri. "Ayaklan da sargılı. Kötü bir hastalığı olmalı," diyerek geri çekildi yassı burunlu bir genç kız. Kalabalık büyüdü, arka sıralara düşenler onu görmek için itiştiler; çevresindeki çember daraldı. Ayağa kalkmadı artık. Üçüncü sırada duran uzun bıyıklı bir genç, kalabalığı yardı. "Ne bunaltıyorsunuz hasta adamı," diyerek ön sıradakileri itti. Onların yerini hemen başkaları aldı. Kalabalık, bir bütün olarak, yere çakılmış gibi hiç kımıldamadı. Konuşmadılar da. Sadece seyrettiler onu. "Bacaklarını havaya kaldırın," diye bağırdı arkadan biri. "Sulan aksın." Bu sözleri duyan bir görevli, duruma el koymanın zamanı geldiğini düşünerek, boğulmakta olan adama gerekli müdahaleyi yapmak üzere ön safa geçti. Kızgın kumlar ve manto ve kemer ve sargılar yerdeki adamı yakıyordu; kalabalık da hava almasını engelliyordu; artık, yüzünden akan terleri silmiyordu. Onun uygunsuz durumunu tespit eden görevli, mantolu adamı uyardı: "Bu kılıkta bulunamazsın burada." "Mantosunu çıkarsın!" diye bağırdı ön sıradan biri, vücudu kumlarla sıvanmış gibi kıllı bir karaltı. "Belki de içinde bir şey yoktur," dedi mahzun görünümlü bir genç, yanındakine. "Ben buna benzer bir şey okumuştum bir yerde." "Burayı hemen terk edin," diye belirtti görevli. "Halkın huzurunu ihlal etmeye hakkınız yok." Uzun bıyıklı genç onu savundu: "Elbiseyle oturabilir. Buna bir engel yok." "Kadın mantosu!" "Sapık herif!" diye bağırانlar oldu. "Dışarı'." diyerek kolundan tutup yerdeki adamı kaldırmaya çalıştı görevli. "Kendi gider," dedi bıyıklı genç. "Bırak adamın kolunu." Beyaz mantolu adam doğruldu, kalabalığın üstüne yürüdü; hemen açıldılar, geçebileceği kadar bir boşluk bıraktılar halkada. Gözleri yanıyordu terden; yüzü kıpkırmızı olmuştu. Yürürken sargılar çözülüyordu bacaklarından.

"Denize değil!" diye bağırarak peşinden koştı görevli; bıyıklı genç tarafından yolu kesildi. Arkalarından koşan kalabalığın içinde kayboldular.

Su, bileklerini geçince mantosunun eteklerini topladı.

Kalabalıktan kurtulmuş olan görevli, elbisesiyle daha ileri gidemedi. Mantonun etekleri önce suyun üstünde açıldı sonra ağırlaşp battı. "Dur!" diye bağırdı uzun bıyıklı genç. "Boş ver abi," dediler. "Fazla ileri gitmez." Deniz sığdı; bütün manto suyun içinde kaybolduğu zaman kıydan çok uzaklaşmıştı.

Fazla ileri gitmişti. Yanılmışlardı.

Bıyıklı genç de çok geç kalmıştı. Beyaz mantolu adamın, boyunu geçen yere kadar yürüyeceğini aklına getirmemişti. Yerinden fırladı birden; fakat yetişemedi. Böyle bir olayla daha önce hiç karşılaşmamıştı. Sonra başka gönüllüler de çıktı. Aramalar bir sonuç vermedi. Uzun bıyıklı genç kıyıya çıkınca soluk soluğa kumlara oturdu, elini ağzına siper ederek yere tükürdü, "Amma da hikâye," dedi